

## SKRB ZA PLANINSKE KRAVE

**TOM VOJVODA**

V SFRJ, naši lepi domovini, nekateri še vedno mislijo, da smo Slovenci zelo pridni narod. Večina tudi še ne razume, da potrebujejo gorjanci veliko več garanja, kot je potrebno za preživetje v plodni ravnici.

Postopoma tako nastane nekakšen kult ali stereotipna predstava — tako kot pri Škotih in drugih narodih. Nekateri splošne značilnosti takih ljudstev se preselijo v šale ali vice in pretiravanja nasploh.

Konec avgusta sva z M. hladila noge na križišču, kjer se pot z Jalovca in Špičke križa s tisto tako slabo kot lepo, ki pelje na Bovški Grintavec. Za nama se kot pravi planinski dirkač (po Mlakarju) pripodi možki, planinec iz Novega Sada. Pozdravi in razgovori, nato vprašanje, kje je vse bil. Transverzalo dela, vse ima preračunano v ure in cene, od koč do koč in do vrha. Ko to vse ponovimo v mislih, opozori na to, kar je videl v Karavankah in še ponekod.

Do konca ga je presenetila slovenska pridenost, ki se je dodatno dokončno dokazala v čudovitih, za krave narejenih pašnih napravah. Po njegovem so marljivi Slovenci v strmih travnatih pobočjih naredili prave vodoravne poti, da bi lahko njihove krave mulile travo kar stoje in se ne bi preveč trudile s sklanjanjem glave ter podobnimi napori. Toda mi vemo, da to imenujemo stečine; marsikje so tako na gosto, da res sklepamo o človekovem delu.

Balonček, napihnjen s slovensko dodatno gorsko pridenostjo, smo seveda skupaj počili. Pretiravati pa res ni treba! Simpatični ravninec se je pripravljaj na sestop v

Trento. Zanimalo ga je, kje bo spal, kje bo kaj kupil. Težko je ljudem dopovedati, da je Log v Trenti sedaj kar Trenta, da so tam trgovine, a da ne vemo, kako so odprte, ne vemo tudi, kako vozijo avtobusi in podobno. Toda to, kar bi bilo treba vedeti o Trenti, bi bilo veliko ceneje kot graditev kravjih stečin.

Vojvodinca je presenetila tudi cena za vodo, tisto za pitje, seveda. 50 000 ali 30 000 dinarjev za liter ni malo. Kje je v Trenti voda? Po čem je? Bučanja brezplačne Soče od tod še ni slišal. Vendar niti vode na pipo pri Floriju v Zadnji Trenti, v Zapodnem, ni več; mislim na tisto vodo, ki jo rabi takle planinski dirkač. Prazno korito spominja na stare čase, ko je bilo Florijeve vode kar dovolj — ali pa vikendov manj...

Koliko bi lahko naredili prej, preden bi se lotili kravjih stečin! Pot proti B. Grintavcu je slaba; na levo nihče ne ve, kako gre, da o obveščanju ne govorimo. Vse to nad čudovito dolino, v katero celo naš radijski val ne seže, zato pa avstrijski veselo pove, da so prav to leto izredno in ponovno povečali gorski turizem, kar za osem odstotkov, in to primerja z jadranskim turizmom, kjer smo imeli podobnih osem odstotkov turizma manj.

Prihranjena pridenost pri izdelavi kravjih stečin bi lahko bila uporabljena kje drugje. Mogoče bi bile tudi za Trento uporabljene gore nad temi stečinami za ljudi in turizem. V Trenti pa celo stečin, ki so jih naredile krave, ni veliko.

Ravninec oddirka, midva pa kreneva za njim mimo zapuščenih in zaraščenih krožnic in planin do izvira Soče.

### Odprava Alpe-Jadran gre na Everest

Prihodnje leto gre na pot alpinistična odprava, ki je sprva nameravala biti odprava tržaških alpinistov, potem pa so se odločili, da bo to odprava z uradnim naslovom »Alpe-Adria Sagarmatha Expedition«. Štela bo 19 članov. Njen vodja bo Tomaž Jamnik iz Kranja, namestnik pa načelnik alpinističnega odseka SPD Trst Dušan Jelinčič. Tehnični vodja bo Davor Zupančič, podnačelnik AO SPD Trst. Alpinist iz slovenskega zamejstva bo še Lenart Vidali, italijanska plezalca iz Trsta pa bosta člana CAI — XXX. Ottobre Mauro Petronio in

Marco Sterni. Alpinista iz Slovenije bosta Pavle Kozjek in Silvo Karo, alpinista furlanske narodnosti Sergio De Infanti in Attilio De Rovere, alpinista iz Gornjega Poadlžja nemške narodnosti bosta Messnerjeva stalna sopezalca Friedl Muschlechner in Hans Kammerlander, alpinista iz Lombardije pa Fabio Lenti in Lorenzo Mazzoleni. Zdravnik odprave bo Damijan Meško iz Ljubljane, priključeni pa so še alpinista Marija in Andrej Štremfelj iz Kranja ter snemalca dežele Furlanije-Julijske Krajine, alpinista in člana CAI-Alpina delle Giulie Gregorio in Michelini.

(Primorski dnevnik)